

SPIS TREŚCI

OECD	3
Program LEED	3
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	3
WYKAZ WYKRESÓW	9
WYKAZ TABEL	11
WYKAZ RAMEK	11
STRESZCZENIE	12
ROZDZIAŁ 1	
PRZEMIANY DEMOGRAFICZNE ORAZ „STARZENIE SIĘ” RYNKU PRACY W POLSCE	15
1.1. Wprowadzenie	17
1.2. Zmiany demograficzne w Polsce	19
1.2.1. Trendy ogólne	19
1.2.2. Współczynnik dzietności	21
1.2.3. Starzenie się społeczeństwa	26
ROZDZIAŁ 2	
POLITYKA PUBLICZNA DOTYCZĄCA ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH W POLSCE:	
INSTRUMENTY KRAJOWE I EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY	33
2.1. Wprowadzenie	35
2.2. Polityki publiczne dotyczące starszych pracowników i starzenia się społeczeństwa	35
2.2.1. Reforma emerytalna	35
2.2.2. Aktywizacja osób w wieku 50+	39
2.3. Kierunki krajowych polityk publicznych dotyczących rodzin i dzieci	41
2.3.1. Świadczenia rodzinne i zasiłki macierzyńskie	41
2.3.2. Usługi w zakresie opieki nad dziećmi	43
2.4. Elastyczność we wdrażaniu programów i strategii krajowych na szczeblu lokalnym	46
2.5. W jaki sposób Europejski Fundusz Społeczny może wspierać reakcję na zmiany demograficzne	48
2.5.1. Przygotowanie samorządów lokalnych do zmian demograficznych	49
2.5.2. Polityka publiczna na rzecz rodzin i dzieci	51
2.5.3. Polityka publiczna dotycząca starszych pracowników	52
2.6. Wnioski	56

ROZDZIAŁ 3

WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE, ŁÓDZKIE I POMORSKIE: ANALIZA PRZEMIAN DEMOGRAFICZNYCH

I ZASOBÓW	59
3.1. Wprowadzenie	61
3.2. Wyzwania demograficzne w regionach	62
3.2.1. Dzietność	62
3.2.2. Polityka prorodzinna	63
3.2.3. Starzenie się społeczeństwa i trwanie życia	64
3.2.4. Migracja	67
3.2.5. Zmiany liczby ludności	68
3.3. Zasoby regionalne na potrzeby przekształceń demograficznych	69
3.3.1. Lokalizacja i połączenia komunikacyjne	69
3.3.2. Zasoby środowiska naturalnego i użytkowanie gruntów	71
3.3.3. Potencjał kapitału ludzkiego i umiejętności w zakresie rozwoju „białej” gospodarki	72
3.4. Zmiany demograficzne, starsi pracownicy i wyzwania dla polityki regionalnej	81
3.5. Wnioski	87

ROZDZIAŁ 4

STRATEGIE ROZWOJU LOKALNEGO W ZAKRESIE ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH W REGIONACH MAŁOPOLSKIM, ŁÓDZKIM I POMORSKIM

4.1. Wstęp	91
4.2. Lokalne inicjatywy i strategie	91
4.2.1. Małopolskie	92
4.2.2. Pomorskie	94
4.2.3. Łódzkie	95
4.2.4. Podsumowanie	97
4.3. Lokalne wizje przemian demograficznych	98
4.3.1. Starsi pracownicy	98
4.3.2. Srebrna, biała i zielona gospodarka	100
4.3.3. Zrównoważony rozwój obszarów miejskich i rozwój lokalny	102
4.3.4. Polityka prorodzinna	104
4.4. Wskaźniki dotyczące skuteczności polityk publicznych	106
4.5. Wnioski	109

ROZDZIAŁ 5

WYTYCZNE DOTYCZĄCE ZARZĄDZANIA PRZEMIANAMI DEMOGRAFICZNYMI NA LOKALNYCH RYNKACH PRACY W POLSCE W KONTEKŚCIE STARZEJĄCEGO SIĘ SPOŁECZEŃSTWA

5.1. Przegląd wyników – tablica wskaźników zmian demograficznych w Polsce	115
5.2. Wskaźnik realizacji polityk publicznych	121

5.3. Wytyczne dotyczące lokalnego zarządzania zmianami demograficznymi.	124
5.3.1. Zarządzanie przemianami demograficznymi zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju gospodarczego.	125
5.3.2. Nacisk na rozwój polityki prorodzinnej w świetle niskich współczynników dzietności.	126
5.3.3. Wspieranie rozwoju zdrowego i aktywnego społeczeństwa wśród ludzi młodych w świetle procesów starzenia się społeczeństwa.	127
5.3.4. Rozwój „srebrnej” gospodarki i zarządzanie zasobami starzejącej się siły roboczej.	128
5.3.5. Podnoszenie poziomu umiejętności i kompetencji w świetle zmieniającej się struktury siły roboczej. .	130
5.3.6. Europejski Fundusz Społeczny jako instrument zmian.	131
ZAŁĄCZNIKI.	133